

REPUBLIKA SLOVENIJA

**Poročilo o realizaciji nalog Strategije varstva
starejših, sprejete za obdobje 2006 do 2010**

in

**Akcijski načrt nalog pristojnih ministrstev do izteka
Strategije varstva starejših, do leta 2010**

Ljubljana, april 2009

Vlada Republike Slovenije je dne 21.9.2006 sprejela Strategijo varstva starejših do leta 2010 – solidarnost, sožitje in kakovostno staranje prebivalstva (v nadaljevanju: Strategija). Za uresničevanje ciljev strategije in za spremljanje aktivnosti po posameznih ministrstvih je Vlada RS na svoji 132. seji 23.8.2007 sprejela sklep o imenovanju članov Sveta za solidarno sožitje generacij in za kakovostno staranje prebivalstva v Sloveniji (v nadaljevanju: Svet). Člani sveta so predstavniki vseh vladnih resorjev, ki so nosilci strategije, predstavniki izvajalcev storitev in programov za starejše, predstavniki znanstveno raziskovalnega področja in predstavniki civilne družbe. Za izvajanje ciljev Strategije so pristojna naslednja ministrstva: Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za promet, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, v okviru katerega je potekala priprava Strategije in izvaja tudi strokovne, administrativne in organizacijske naloge za delo Sveta.

Strategija nalaga izvajalcem pripravo Akcijskega načrta, s pomočjo katerega se bodo po resorjih uresničevali cilji Strategije in spremljalo njeno izvajanje. Zato Svet Vladi RS posreduje pregled izvedenih nalog in akcijski načrt za izvedbo ciljev Strategije do leta 2010, s priporočili Sveta, s katerimi bi bilo možno izvajanje ciljev Strategije pospešiti in izboljšati.

Ob tem želi Svet Vlado RS seznaniti z naslednjimi dejstvi:

V Sloveniji je bilo konec leta 2007 16,1% ljudi, starejših nad 65 let, kar pomeni, da je v tej starostni dobi že več kot 326 847 prebivalcev. Dolgoročne projekcije do leta 2050, ki jih za države članice EU pripravlja Eurostat na podlagi enotne metodologije, pa kažejo na nadaljnjo naraščanje deleža starejših v Sloveniji, občutno pa se bo povečal delež prebivalstva, starejšega od 80 let. (2050 že 31,2%.) V celotni populaciji starejših je 199.931 žensk in 126.916 moških.

Pričakovana življenjska doba je še v letih 1960-1961 za moške znašala 66,1 let in za ženske 71,96 let. V letih 2005-2006 pa se je pričakovana življenjska doba dvignila že na 74,8 let za moške in 81,9 let za ženske.

V Sloveniji v zadnjih letih narašča število in delež zaposlenih starejših delavcev, kar predstavlja pozitiven trend na področju politike aktivnega staranja. S pokojninsko reformo se je povprečna starost ob upokojitvi začela povečevati, kar se odraža na rasti stopnje zaposlenosti starejših delavcev. Vendar pa pri zaposlovanju starejših delavcev še vedno zaostajamo za EU: V Sloveniji je leta 2007 stopnja zaposlenosti starejših (od 55-64 let) povprečno znašala 33,5%, v EU-27 pa v povprečju 44,7%.

Konec 2007, je bilo podatkih ZPIZ v Sloveniji 2.025.866 prebivalcev, od tega kar 540.289 upokojencev. V istem letu je bilo povprečno število upokojencev 524.371, od tega 335.439 upravičencev do starostne pokojnine, 95.347 do invalidske, 93.585 do družinske ter vdovske in 17.432 do državne pokojnine. Pri tem je povprečna starost ob nastopu starostne upokojitve znašala 59 let in 6 mesecev (pri ženskah 57 let in 7 mesecev, pri moških 61 let in 10 mesecev). Koeficient razmerja med številom zavarovancev in upokojencev je v letu 1990 znašal 2,3; v letu 2007 pa le še 1,62.

Slovenija podobno kot večina držav EU sodi v krog dežel s starejšim prebivalstvom. Zato trendi, povezani s podaljševanjem življenjske dobe in nizkim številom rojstev, napovedujejo demografske spremembe večjih razsežnosti tudi v Sloveniji.

S ciljem prilagajanja novim demografskim razmeram je bilo na mednarodni ravni sprejetih več dokumentov in priporočil:

- dokumenti druge svetovne skupščine OZN o staranju v Madridu 2002 (Mednarodni načrt ukrepov v zvezi s staranjem in Politična deklaracija),
- dokumenti Berlinske ministrske konference držav UNECE o staranju iz leta 2002 (Poročilo, Deklaracija in Regionalna strategija za uresničevanje madridskih dokumentov),
- Zelena knjiga Sveta EU 2005: Odziv na demografske spremembe: nova solidarnost med generacijami,
- dokumenti svetovne skupščine OZN o staranju v Leonu 2007 (Politična deklaracija).

Potreba po sprejemu učinkovitih in pravočasnih ukrepov, izhaja iz naslednjih dejstev:

- rast deleža starega prebivalstva, zlasti najstarejšega,
- razpadanje medgeneracijske povezanosti in nevarnost, da zakrni medgeneracijska solidarnost,
- negativnega dojetanja starosti in njenega vrednotenja ter
- zmanjšanje tradicionalne vloge družine in sosedstva pri skrbi za stare ljudi.

Reakcije na prihajajoče demografske spremembe so bile pogosto povezane z nelagodjem in vse pogostejšimi pozivi državi, k bolj aktivnemu in organiziranemu prilagajanju razmeram, ki jih povzročajo demografske spremembe.

»Razmerje med generacijami, kakršno je veljalo v preteklosti, je porušeno: delež starejših je vse večji, mladih pa je ponekod le še za polovico tistih, ki so bili rojeni po drugi svetovni vojni. Družba je bila doslej sestavljena iz različnih generacij, ki so se med seboj dopolnjevale in sodelovale. Kot posledica hitrega tehnološkega napredka in drugačnega načina življenja se je pomembno spremenila tudi osnovna celica družbe, t.j. družina. Nekoč so bile družine sestavljene iz več generacij, pogosto treh ali celo štirih, danes pa imamo vse več enogeneracijskih družin, kjer je vse manj stikov med generacijami. Posledica tega je, da so posebej starejši odrezani od srednje in zlasti mlade generacije, kar starejšim povzroča veliko osamljenost, občutek odvečnosti, pa tudi izkušnje, ki so se nekoč prenašale iz roda v rod ostajajo neizkoriščene. Medgeneracijski odnosi se torej spreminjajo. Vse več je težej, da bi generacije obravnavali ločeno z vidika pridobljenih pravic. Neustrezne systemske rešitve lahko privedejo celo do medgeneracijskih konfliktov. Mnogi sistemi v družbi (npr. pokojninski, zdravstveni, dolgotrajna oskrba) so že postavljeni v novo stvarnost, drugi se s spremenjenimi razmerami šele srečujejo – vsekakor bo v prihodnosti potrebno obsežno in poglobljeno prilagajanje.« so bila opozorila tudi na Konferenci o medgeneracijski solidarnosti za družbe sožitja in socialne povezanosti, ki smo jo pripravili v času slovenskega predsedovanja. Skupno sporočilo konference je bilo, da ne moremo pričakovati uspešnega in uravnoveženega razvoja naših družb brez medgeneracijske solidarnosti, sodelovanja in sožitja mlade, srednje in starejše generacije. Le na podlagi stalnega zavedanja in kontinuiranega dialoga najširše javnosti, bo ideja o pomenu medgeneracijske solidarnosti za prihodnji stabilen razvoj naših družb lahko uspešna.

Družbeno stanje na tem področju v Evropi najbolj nazorno povzema Zelena knjiga Sveta EU. Dokument ima naslov: Nova solidarnost med generacijami in se začne z naslednjo ugotovitvijo: »Evropa se danes sooča z demografskimi spremembami, ki so po svojem obsegu in teži brez primere«. S tem nakazuje, da obravnava vitalna vprašanja preživetja evropske družbe in kulture. Pod skupnim imenovalcem nujnost po ustvarjanju političnih in drugih pogojev za novo solidarnost med generacijami združuje dokument štiri najpomembnejše sklope, ki so pomembni za skladen razvoj in ohranitev evropskega prebivalstva:

- primanjkljaj pri rodnosti evropskega prebivalstva,
- težavno vključevanje mladih ljudi v družbeno delitev dela,
- hitro izključevanje srednje in tretje generacije iz družbene delitve dela ter
- naglo naraščanje števila najstarejših ljudi in nemoč sodobne družine, da bi skrbela zanje.

Med pomembnejšimi priporočili državam članicam je oblikovanje nacionalnih strategij in programov za družbeni razvoj v pogojih starajoče se družbe.

Namen v Sloveniji sprejete **Strategije varstva starejših do leta 2010** je bil uskladiti delo pristojnih vladnih resorjev z gospodarstvom in civilno družbo pri zagotavljanju pogojev za ohranitev solidarnosti in kakovosti medčloveškega sožitja med tretjo, srednjo in mlado generacijo ter za kakovostno staranje in oskrbo naglo rastočega deleža tretje generacije.

Kot prednostna področja posebne skrbi so opredeljena: skrb za ustvarjanje razmer za aktivno vključevanje tretje generacije v proces dela in zaposlovanja, skrb za socialno primerne in finančno vzdržne pokojnine, uvedba zavarovanja za dolgotrajno oskrbo, skrb za izvajanje storitev in programov socialnega varstva na področju staranja in sožitja generacij, skrb za preventivno krepitev zdravja starih ljudi, za njihovo zdravljenje in stabilnost sistema zdravstvenega zavarovanja, skrb za vzgojo ter izobraževanje mlade in srednje generacije za kakovostno sožitje s starimi ljudmi in za primerno vseživljenjsko učenje ter izobraževanje za starejše, usmeritve na področju kulture, zlasti javnih občil, sodelovanje pri skrbi za rast nove solidarnosti med generacijami in za kakovostno človeško preživetje družbe z velikim deležem starega prebivalstva, usmeritev raziskovanja in znanosti na področju staranja, starosti in sožitja med generacijami, usmerjanje prostorskega planiranja za tako stanovanjsko in javno ureditev, ki bo primerna za življenje in delo starih ljudi, razvoj sodobnih komunikacijskih sredstev po meri starih ljudi in njihovo udeležbo pri vsakdanji rabi teh sredstev, tak razvoj prometa, ki bo omogočal gibljivost in udeležbo starih ljudi ter skrb za učinkovito zaščito starih ljudi pred nasiljem in zlorabami.

Strategija postavlja naslednje globalne cilje:

- zagotoviti dolgoročno sodelovanje vladnih resorjev, lokalnih skupnosti, gospodarstva, izvajalcev storitev in programov, znanosti in civilne družbe (predvsem seniorskih organizacij) za solidarno sožitje generacij in kakovostno staranje;
- zagotovitev pogojev za širitev participacije starejših na vseh ravneh, krepitev njihove družbene vključenosti in neodvisnega življenja;
- zagotoviti pogoje za krepitev ustrezne in trajne socialne zaščite sedanjih in bodočih generacij;
- razvijati trg delovne sile, tako da se ta odzove na staranje prebivalstva in izrablja potencialne starejših;

- zagotoviti enakomeren dostop do kakovostnih zdravstvenih in socialnih storitev;
- sistematično uvajati in izvajati vzgojo in solidarnost med generacijami ter ustvariti pogoje, za vseživljenjsko učenje;
- upoštevati demografske spremembe ter skrb za kakovostno staranje in oskrbo v starosti pri oblikovanju vseh strateških in programskih dokumentov posameznih resorjev, pri čemer je izhodišče odgovornost tako posameznika, njegove družine, lokalne skupnosti in države;
- presegati negativna stališča do staranja in starih ljudi v družbi;
- ustanoviti Svet za solidarno sožitje in kakovostno staranje prebivalstva v Sloveniji, ki bo skrbel za izvajanje, koordinacijo in dopolnjevanje te strategije.

Svet ocenjuje in o tem obvešča Vlado RS, da se cilji Strategije prepočasi realizirajo, usmeritve strategije pa se po posameznih resorjih vedno ne upoštevajo ali vsaj ne v predvidenem obsegu.

Podrobnejši pregled izvajanja Strategije varstva starejših, po ciljih in v strategiji predvidenih nalogah, je razviden iz priloženega pregleda realizacije nalog do konca leta 2008: Tabela 1: Poročilo o izvajanju nalog iz strategije varstva starejših do leta 2010 – solidarnost, sožitje in kakovostno staranje prebivalstva (od 5 do 30 strani).

Tabela 2: Akcijski načrt za izvedbo nalog iz Strategije varstva starejših do leta 2010 – solidarnost, sožitje in kakovostno staranje prebivalstva je v prilogi (od 31 do 56 strani).

TABELA 1: POROČILO O IZVAJANJU NALOG IZ STRATEGIJE VARSTVA STAREJŠIH DO LETA 2010 - SOLIDARNOST, SOŽITJE IN KAKOVOSTNO STARANJE PREBIVALSTVA (od 11 do 36 strani)

Pregled realiziranih ciljev in nalog po področjih:

DELO IN ZAPOSLOVANJE

Cilj / naloga	Realizirano (da / ne / delno)	Nosilec / sodelujoči	Realizacija v strategiji predvidenih ukrepov/aktivnosti	Kazalci (izhodiščni podatek leto 2006)
Izdelava nacionalne Strategije aktivnega staranja s ciljem dviga stopnje zaposlenosti starejših (55-64 let) in večje vključenosti na trgu dela	delno	Nosilec MDDSZ/sodelujoči MŠŠ, MZ, MOP, MF- glede na specifičnosti posameznih ukrepov	Izdelava ključnih ukrepov/aktivnosti strategije, predvsem v smislu posebnih programov aktivne politike zaposlovanja, vlaganja v vseživljenjsko učenje, posledično višjo zaposljivost ter konkurenčnost, izboljšanje delovnih pogojev in prilagodljivosti, promocija in osveščanje javnosti o položaju starejših oseb na trgu dela.	Stopnja zaposlenosti v starostni skupini 55-64 let 2006 (32,6 %) 2007 (33,5 %)

SISTEM POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

Cilj / naloga	Realizirano (da / ne / delno)	Nosilec / sodelujoči	Realizacija v strategiji predvidenih ukrepov/aktivnosti	Kazalci (izhodiščni podatek leto 2006)
Modernizacija pokojninskega sistema oziroma z njim povezanih politik starajočemu se prebivalstvu in drugim neugodnim demografskim trendom z namenom zagotavljanja primernih in vzdržnih pokojnin	DELNO	MDDSZ	<ul style="list-style-type: none"> - Večja fleksibilnost zaposlovanja in odprta možnost dela upokojenih po civilnih pogodbah - Modernizacija pokojninskega sistema - (še ni realizirano): +povečanje spodbud za daljše ostajanje v aktivnosti, + razširitev pokritosti z obveznim zavarovanjem na občasna in začasna pogodbeno dela. 	Spremenjena zakonodaja na področju delovnih razmerij in zaposlovanja ter davčne politike
Ohranitev stabilnega in finančno vzdržnega sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja.	DA	MDDSZ	Reforma deluje, povišuje se upokojitvena starost in še vedno zmanjšuje poraba sredstev BDP za pokojninsko zavarovanje	Upokojitvena starost se viša in se bo višala tudi v bodoče, saj reforma iz leta 2000 deluje postopno
Zagotovitev dolgoročne vzdržnosti sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja.	NE	MDDSZ	<ul style="list-style-type: none"> - ukrepi, s katerimi se povečuje število aktivnih in zmanjšuje število upokojenih oseb (ohranjanje 	<ul style="list-style-type: none"> - pripravljen predlog sprememb, ki pa ni bil realiziran

			<p>ustreznega razmerja med aktivno in upokojeno generacijo)</p> <ul style="list-style-type: none"> - transparentnost pokojninskega sistema - Razdeliti pravice iz pokojninskega sistema na pravice iz vplačanih prispevkov in, ki so socialne narave in se ne izplačujejo iz plačanih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje - spodbujanje večjega vključevanja v dodatno pokojninsko zavarovanje <p>povečanje vključenosti in višjih vplačil premij</p>	
Ohranitev primernih pokojnin, ki skupaj z drugimi socialnimi pravicami zagotavljajo vsaj pokritje minimalnih življenjskih stroškov.	DA	MDDSZ	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o varstvenem dodatku <p>Določena je nova osnova za odmero varstvenega dodatka in nov način usklajevanja, s čimer je bilo odpravljeno zniževanje varstvenih dodatkov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakon o enkratnem pokojninskem dodatku <p>Izboljšana je dohodkovni položaj upokojenecev z najnižjimi pokojninami predvsem zaradi visokega porasta življenjskih potrebščin v letu 2007. Iz tega razloga so se upokojenecem</p>	Upravičenci do varstvenega dodatka s 35 let pokojninske dobe, imajo v letu 2008 po novem odmerjeno pokojnino najmanj v višini 403 EUR. Povprečna mesečna pokojnina z VD je v letu 2006 znašala 487,51 EUR, v letu 2007 pa 513,33 EUR, kar predstavlja porast za 5,3 %.

			zagotovila dodatna sredstva v obliki enkratnega dodatka k pokojnini, ki je nadomestil zvišanje življenjskih stroškov v navedenem letu.	
--	--	--	--	--

DOLGOTRAJNA OSKRBA

Cilj / naloga	Realizirano (da / ne / delno)	Nosilec / sodelujoči	Realizacija v strategiji predvidenih ukrepov/aktivnosti	Kazalci (izhodiščni podatek leto 2006)
vzpostaviti nove pravne temelje za področje dolgotrajne oskrbe in to področje razmejiti od drugih vej socialnih zavarovanj, ga povezati v celovit sistem socialne varnosti države in ob tem upoštevati finančno vzdržnost sistema oz. tega tudi ustrezno prilagoditi v skladu s možnostmi javnega financiranja	delno	MDDSZ, MZ, MF, UMAR	Predlog zakona je pripravljen Predvidena javna obravnava 2009	Sprejem zakona
povečati zmogljivosti negovalnih oddelkov bolnišnic ter dolgotrajne oskrbe v institucijah in na domu	delno	MZ /MDDSZ	Sprememba dogovora 2007 , PBZ nad 45 dni, pripravljajo se nove posteljne zmogljivosti v Ljubljani, Ptuj nove posteljne zmogljivosti (35) od 2009 dalje	Letno število BOD-ov za PBN
ustanovitev novih negovalnih bolnišnic in paliativnih oddelkov v bolnišnicah	postopno povečevanje	MZ	V pripravi je Zakon o zdravstveni dejavnosti, v pripravi so trije projektni timi, pripravljajo se delavnice paliative v marcu 2009	Število negovalnih postelj

SOCIALNO VARSTVO

Cilj / naloga	Realizirano (da / ne / delno)	Nosilec / sodelujoči	Realizacija v strategiji predvidenih ukrepov/aktivnosti	Kazalci (izhodiščni podatek leto 2006)
<p>Vzdrževati in razvijati obstoječe storitve socialnega varstva za starejše, skladno s cilji Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje od leta 2006 do leta 2010, zlasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> širitev kapacitet domskega varstva (cilj: vključiti najmanj 5 % starejših od 65 let oz. 16.600 mest za celodnevno obravnavo in 300 mest za kratkotrajne namestitve); dograjevanje mreže kapacitet dnevnega varstva (cilj: vključiti najmanj 0,3 % starejših od 65 let); širjenje pomoči na domu (cilj: vključiti 3 	<p>- širitev mreže: DA</p> <p>- posodobitev obstoječe mreže: DELNO</p> <p>DELNO</p>	<p>MDDSZ, DSO, lokalne skupnosti</p>	<p>- Konec leta 2008 je bilo 15.745 mest v domovih za starejše od 65 let kar predstavlja mesta za trenutno 4,76% starejših nad 65 let. Dodatno je že podeljenih 1.772 koncesij s pričetkom delovanja 2009 in 2010, odprt pa je razpis za 750 mest v Ljubljani in Mariboru Skupaj to pomeni 18.267 mest, kar že presega cilje iz NPSV, res pa je tudi, da bo leta 2010 število starejših večje, kot je bilo predvideno.</p> <p>- v fazi realizacije je prvi testni projekt gradnje doma z udeležbo zasebnega partnerja, po principu javno zasebnega partnerstva (DSO Idrija).</p> <p>- velik del nalog posodobitve obstoječih DSO nam ostaja za naslednje obdobje</p> <p>Dosedanje aktivnosti niso bile</p>	<p>4% 14.101 uporabnikov/2006</p>

<p>% starejših od 65 let);</p> <ul style="list-style-type: none"> • širjenje sistema oskrbovanih stanovanj (cilj: vključiti najmanj 0,5 % starejših od 65 let); • širjenje mreže izvajalcev sistema pomoči na daljavo (cilj: mreža izvajalcev, ki bo zajela celotno območje države) 	<p>DELNO</p> <p>DELNO</p>	<p>MDDSZ, DSO</p> <p>MDDSZ, lokalne skupnosti, Inštitut RS za socialno varstvo</p> <p>Nepremičninski Sklad RS, MDDSZ</p> <p>MDDSZ, DSO, lokalne skupnosti</p>	<p>uspešne v zadostni meri, zato je v pripravi javni razpis za podelitev koncesije tudi za namene dnevnega oz. celodnevnega varstva.</p> <p>Izvedena je podrobna analiza storitve, pripravljamo predloge za nadaljnji razvoj storitve.</p> <p>Storitev je zajeta v Normativih in standardih ministrstva. Spremljamo izvajanje storitve in pripravljamo predlog nadaljnjega razvoja storitve – vključitev storitve oskrbe znotraj javne mreže.</p> <p>S SSZS iščemo možnosti, da storitev razvijemo v celotni Sloveniji, s pomočjo Republiškega klicnega centra.</p>	<p>Realizacija cca 230 uporabnikov od predvidenih cca 1000.</p> <p>5.328 uporabnikov/2006 Realizacija 5.596 od predvidenih 10.900 uporabnikov.</p> <p>Realizacija 447 uporabnikov od predvidenih 1.660.</p> <p>6 centrov Okoli 800 uporabnikov (vključeni tudi uporabniki oskrbovanih stanovanj)</p>
<p>Razvijati obstoječe in uvajati nove socialnovarstvene programe, namenjene medgeneracijskemu sodelovanju in starejšim, zlasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usposabljanje družine s starim človekom in pomoč tej družini; • krajevna medgeneracijska središča; • spodbujanje organiziranega medgeneracijskega prostovoljstva, (cilj: vključiti 5 % starejših od 65 let); 	<p>DELNO</p>	<p>MDDSZ Za pripravo razvoja teh programov ima MDDSZ podpisano pogodbo z Inštitutom A.Trstenjaka</p> <p>MDDSZ Inštitut A. Trstenjaka,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razvit je model usposabljanja družin in klubov družinskih oskrbovalcev; - razvit je model medgeneracijskih središč za tri različne velikosti okolij; - medgeneracijska središča delujejo že v treh občinah; 	<ul style="list-style-type: none"> - ocena trenutnega števila prostovoljcev je cca 12 000 od cilja cca 17000. - od leta 2006-9 je ministrstvo za programe namenjene starejšim namenilo 1.513.906 EUR, V letu 2006 je bilo vključenih 49.000

<ul style="list-style-type: none"> • sistematična skrb za razvoj, zbiranje in distribucijo novih gerontoloških znanj ter znanj o medgeneracijskem sožitju 		<p>ZDUS, RK, Karitas in drugi</p>	<p>- MDDSZ financira preko programov različne skupine za samopomoč, medgeneracijske skupine, usposabljanje prostovoljcev</p>	<p>uporabnikov, v letu 2007 že 66.000 uporabnikov.</p>
<p>Pluralizirati izvajalce programov za kakovostno staranje in sožitje med generacijami, zlasti pa ustvarjati ugodnejše razmere in državno podporo pri razvoju tretjega sektorja</p>		<p>MDDSZ MJU</p>	<p>Zakon o prostovoljstvu v pripravi – nosilec MJU, MDDSZ aktivno sodeluje</p> <p>Redni javni razpisi MDDSZ, namenjeni sofinanciranju programov, s poudarkom na programih za starejše.</p>	
<p>Poskrbeti za ustvarjanje novih socialnih znanj o starosti, staranju in sožitju generacij, ozaveščati celotno prebivalstvo o nalogah in možnostih za kakovostno staranje in sožitje med generacijami v današnjih razmerah ter zagotavljati ugodne pogoje za pozitivno gledanje na starost in na povezovanje vseh treh generacij v družbi</p>		<p>MDDZS, Inštitut A. Trstenjaka in druge znanstveno raziskovalne inštitucije, ZDUS in druge NVO, SSZS.</p>	<p>-Leta 2008 je bila na Brdu pri Kranju organizirana mednarodna konferenca Medgeneracijska solidarnost za družbe sožitja in socialne povezanosti.</p> <p>-Vsakoletno je tudi s sodelovanjem MDDSZ organiziran Festival za tretje življenjsko obdobje, ki vse bolj postaja osrednje mesto, kjer se ljudje soočajo z izzivi demografskih sprememb (staranje, medgeneracijska solidarnost...)</p> <p>- Podpisan je dogovor MDDSZ z ZDUS, ki bo okrepil sodelovanje pri omenjeni nalogi.</p>	
<p>Posebej skrbeti za kakovostno staranje ljudi s posebnimi potrebami (prizadeti in njihovi svojci, invalidi, ljudje pod pragom revščine ...)</p>		<p>MDDSZ</p>	<p>-v pripravi je Akcijski program staranja in invalidnosti,</p> <p>-naročena je raziskava o revščini, na kateri bodo oblikovani ukrepi za ljudi, ki živijo pod pragom revščine.</p>	

DRUŽINA

Cilj / naloga	Realizirano (da / ne / delno)	Nosilec / sodelujoči	Realizacija v strategiji predvidenih ukrepov/aktivnosti	Kazalci (izhodiščni podatek leto 2006)
Vzdrževanje števila prebivalcev Slovenije vsaj na sedanji ravni	NE (Strategija za dvig rodnosti umaknjena iz obravnave)	VSI ORGANI	Izvajanje sektorskih ukrepov za družinsko politiko	
Doseči uravnoteženost velikih skupin prebivalstva, zlasti med starejšimi od 65 let in mlajšimi od 15 let	DELNO - Zavezništvo za družine (projekt EU) DA - otroški dodatek	MDDSZ	V letu 2008 je bil otroški dodatek zvišan za 8,4%	
Izboljšati pogoje za enakomernejšo porazdelitev skrbi za starejše družinske člane med vse vitalne člane družine ter okrepiti medgeneracijsko solidarnost v družini	DELNO	MDDSZ	Nadaljevanje izvajanja ukrepa (krepitev promocije)	
Družinam, ki oskrbujejo starega družinskega člana, priskrbeti primerno usposabljanje, razne oblike krajevne servisne pomoči ter dnevno in začasno oskrbo starega družinskega člana	delno	MDDSZ	Razvit je model usposabljanja družin, ki oskrbujejo starega družinskega člana, realizacija raznih oblik krajevne servisne pomoči in oskrbe starejših je podrobneje predstavljena na področju socialnega varstva	
Spodbujati aktivno vključitev starejših ljudi v lokalne skupnosti oziroma v dejavnosti, kjer je njihov prispevek potreben in zaželen	DA – (JR Programi v podporo družini)	MDDSZ	Nadaljevanje izvajanja ukrepa	
Podpirati sprejem ukrepov za fleksibilnejši	DA (družinam)	MDDSZ	Nadaljevanje izvajanja ukrepa	

delavnik in večji učinek iz naslova pravice do skrajšanega delovnega časa, ne da bi zaposlena oseba izgubila socialno varnost zaradi nujno potrebne skrbi za ožjega družinskega člana	prijazno podjetje)			
---	--------------------	--	--	--

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Cilj / naloga	Realizirano (da / ne / delno)	Nosilec / sodelujoči	Realizacija v strategiji predvidenih ukrepov/aktivnosti	Kazalci (izhodišni podatek leto 2006)
zagotovitev podatkov o zdravstvenem stanju starejših oseb in njihovih potrebah, izvajanje raziskovalnega dela na področju zdravstvenega in socialnega varstva starejših ljudi, oblikovanje in izvajanje izobraževalnih programov s področja starosti in staranja	v izvajanju	MZ / Inštitut Antona Trstenjaka, Fakulteta za zdravstvene vede, Katedra za družinsko medicino, Primarni zdravstveni timi	Izvajanje programov Inštituta Antona Trstenjaka (5. program: Kazalniki kakovosti v zdravstvenem varstvu starih ljudi, 6. program: Raziskava pričakovanja in želje starejših v zvezi z zdravstvenim varstvom, 2. program: Izobraževalni programi s področja gerontologije in geriatrije za zdravstvene ter negovalne kadre)	Število uveljavljenih kazalnikov kakovosti
ohranjanje dejavnosti starejših na vseh področjih in povečevanje števila let, ki jih preživijo zdravi	v izvajanju	MZ, primarna raven zdravstvenega varstva, CINDI	Preventivno zdravstveno varstvo odraslih na področju srca in ožilja na primarni ravni (aktivno vabljeni na preventivne preglede vsi prebivalci RS in sicer moški med 35 in 65 letom starosti in ženske med 45 in 70 letom starosti)	Pričakovano trajanje življenja ob rojstvu
zmanjševanje razlik v zdravju starejših,	v izvajanju	MZ / Inštitut Antona Trstenjaka, Zveza društev upokojencev Slovenije	Izvajanje programov Inštituta Antona Trstenjaka (3. program: Zdrava in aktivna starost Sofinanciranje izvedbe Festivala za tretje življensko obdobje (v letih 2006 do 2008) Ozaveščanje o pomenu zdravega življenjskega sloga in zdravstvenega varstva starejših	Višina namenjenih sredstev število udeležencev Število predavanj in objav

daljše samostojno življenje v domačem okolju, dokler to želijo in zmorejo ob pomoči zdravstvene nege in storitev, ki jih potrebujejo.	predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo	MDDSZ /MZ	Predvidena javna obravnava 2009	Povprečna starost ljudi, ko se vključijo v institucionalno varstvo
---	--	-----------	---------------------------------	--

KULTURA IN INFORMIRANJE

Cilj / naloga	Realizirano (da / ne / delno)	Nosilec / sodelujoči	Realizacija v strategiji predvidenih ukrepov/aktivnosti	Kazalci (izhodišni podatek leto 2006)
Omogočiti enake možnosti dostopa do knjižnic in njihovih storitev za vse prebivalce Slovenije.	Delno (za cilj je predvidena postopna realizacija do leta 2010)	MK	<p>Kar najboljša ponudba knjižničnega gradiva v knjižnicah vseh vrst, ponudba informacij in storitev, ki so osredotočene na kulturne, izobraževalne, informacijske in socialne potrebe okolja, na informacijsko opismenjevanje in podporo vseživljenjskemu učenju; zagotavljanje prostorskih možnosti in opreme za uporabo gradiva za vse generacije.</p> <p>Naloge:</p> <ul style="list-style-type: none"> – povečanje deleža uporabnikov knjižnic v celotni populaciji v naslednjem srednjeročnem obdobju, zlasti povečanje deleža odraslih prebivalcev – intenzivnejše informiranje uporabnikov o kvalitetni literaturi, – rast izposoje in uporabe gradiva, predvsem strokovnega in zahtevnejšega leposlovnega v tiskani in elektronski obliki, – razvoj oziroma obvladovanje slovenskega jezika in informacijske pismenosti (poudarek na izobraževanju uporabnikov vseh generacij za rabo knjižničnih gradiv in storitev), – posebna skrb namenjena 	<p>Na celotnem področju je glede na 2006 opazen porast:</p> <ul style="list-style-type: none"> - povečanje obiska knjižnic - povečanje izposoje knjig - povečanje števila prireditvev - povečanje števila udeležencev izobraževanj vseživljenjskega učenja . <p>Izboljšuje se dostop do knjižnic (prenove in gradnje knjižnic, prenova bibliobusov, mreža bibliobusov ...).</p>

			financiranju promocijskih in izobraževalnih projektov, ki bodo izboljševali bralno kulturo, poznavanje slovenskega jezika in informacijsko pismenost uporabnikov vseh generacij	
Omogočiti večjo dostopnost muzejskega gradiva za dvig splošne prepoznavnosti pomembnih kulturnih vsebin in predmetov (spomenikov) kulturne dediščine v javnosti, povečati število manjšinskih in ranljivih skupin (invalidov, starejših) med muzejskimi obiskovalci.	Delno (za cilj je predvidena postopna realizacija do leta 2010)	MK	<p>Učinkovitejše prepoznavanje posameznih skupin uporabnikov in uspešnejše predstavitve kulturnih vsebin v javnosti.</p> <p>Naloge:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spodbujanje sodelovanja s prostovoljci, – usmerjanje v predstavitve projektov z vsebinami, ki bodo interdisciplinarne in (politično ter gospodarsko) aktualne, – izboljšati fizično dostopnost do muzejev in pripraviti projekte za predstavitve premične kulturne dediščine, namenjene gibalno in senzorno oviranim osebam in starejšim – razširiti predstavitve kulturne dediščine zunaj ustanov (tj. neposredno med uporabniki). 	<p>- Povečanje deleža obiskovalcev različnih andragoških programov za 16 %</p> <p>- Povečanje deleža kontinuiranih obiskovalcev/udeležencev pedagoških in andragoških programov za 11, 4 %</p> <p>- Izboljšuje se ponudba programov ter skrb za fizično dostopnost do muzejev/razstav.</p>
Izboljševanje pogojev za socialno vključevanje tudi tistih, ki so zaradi manjšinskosti ali oviranosti v izhodiščno neenakem položaju kot večina prebivalstva	Delno (za cilj je predvidena postopna realizacija do leta 2010)	MK	Boljša družbena integracija (vključevanje ob ohranjanju posebnosti), socialna kohezija in aktivacija ustvarjalnih zmogljivosti oziroma motivacija za kulturno delovanje in ustvarjalnost tudi tistih, ki so zaradi manjšinskosti ali oviranosti v izhodiščno neenakem položaju kot	Povečuje se število dejavnosti kakor število udeležencev teh dejavnosti

			<p>večina prebivalstva, boljša splošna naravnost k razvojnim družbenim ciljem.</p> <p>Naloge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvajanje analiz o dostopnosti javne kulturne infrastrukture za pripadnike narodnih skupnosti, romske skupnosti, različnih manjšinskih etničnih skupin in ranljivih skupin, – realizacija priporočil iz zgoraj navedenih analiz, 	
Na področju ljubiteljske kulture uveljavljanje različnih družbenih skupin in posameznikov, spodbujanje medkulturnega dialoga	Delno (za cilj je predvidena postopna realizacija do leta 2010)	MK	<p>Večja socialna vključenost, razvijanje medkulturnega dialoga, povečanje strpnosti med različnimi družbenimi skupinami, zagotavljanje enakih možnosti.</p> <p>Naloga:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izvajanje programov za specifične skupine, posebej tiste, ki se iz statusnih ali kakšnih drugih razlogov težje uveljavljajo v družb 	Glede na leto 2006 se povečuje tako število vključenih v različne dejavnosti, kakor število teh dejavnosti (indeks 101).
Razvoj slovenskega jezika	Delno – gre za trajno nalogo	MK, MŠŠ, MDDSZ	<p>Izvajanje jezikovnih programov v okviru dopolnilnega izobraževanja in vseživljenjskega učenja.</p> <p>Naloga:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvajanje podiplomskih tečajev, univerza za tretje življenjsko obdobje, bralni krožki, priložnostna predavanja. <p>Poskusi z govorno sinhronizacijo tujih filmov.</p>	

	DA (MK je v letu 2008 financiralo sinhronizacijo 2 filmov)	MK	Naloga: - postopna pomnožitev "poskusov" z uspešnicami za odrasle, ne le za otroke.	
Razvijanje bralne in pripovedovalne kulture ter kulture dialoga	Delno – gre za trajno nalogo	MŠŠ MK	- Delovanje bralnih krožkov ter drugih literarnih prireditev za odrasle v knjižnicah in knjigarnah ter drugih kulturnih ustanovah, - dostopnost knjigarn.	Povečuje se število dejavnosti kakor število udeležencev teh dejavnosti.

ZNANOST IN RAZISKOVANJE

Cilj / naloga	Realizirano (da / ne / delno)	Nosilec / sodelujoči	Realizacija v strategiji predvidenih ukrepov/aktivnosti	Kazalci (izhodiščni podatek leto 2006)
do leta 2010 povečati delež uporabnikov interneta, starih nad 55 let na 30%	Delno	MVZT / MDDSZ, MJU	izvajanje računalniških usposabljanj za informacijsko družbo, tako na nivoju izobraževanja izobraževalcev kot tudi na nivoju usposabljanja uporabnikov	14%
index digitalne ločnice pod 40	Delno	MVZT / MJU	zagotavljanje, vzdrževanje in ustvarjanje novih javno dostopnih točk (e-šole, MMC-ji, e-knjžnice, infoterminali), s poudarkom na vsebinah	54
sofinanciranje vsaj 50 inovativnih projektov	Delno	MVZT / SVLR	izvedba razpisov e-storitve in e-vsebine	trenutno ni sofinanciranja inovativnih projektov
razviti več kot 10 storitev za oskrbo na domu	Delno	MVZT / MDDSZ, MZ	razvoj, implementacija in eksploatacija rešitev in storitev v Domu IRIS na obstoječi tehnologiji in infrastrukturi	razvita je le tehnologija)
vsaj 3 izvedeni projekti e-zdravja	Delno	MVZT / MZ	izvajanje projektov e-zdravja, skladno s potrebami uporabnikov in inštitucij zdravja	trenutno le na nivoju dokumentov
razviti vsaj 5 e-gradiv	Delno	MVZT / MJU	ustvarjanje korikumov, vsebin, gradiv (tiskanih in elektronskih) za	razvito 1 e-gradivo za e-upravo

			starejše in invalide za uspešno uporabo vsebin, storitev in možnosti informacijske družbe	
sofinanciranje do 10 ciljno-raziskovalnih projektov	Delno	MVZT / SVR	razpisati take vsebine, ki bodo za rezultat prinesli projekte iz akademskih krogov, ki bodo podlaga za njihovo realizacijo v praksi in gospodarstvu	doslej sofinanciranje 5 projektov
vsaj 2 nova centra odličnosti za starejše in invalide	Ne	MVZT / SVR	razvoj centrov odličnosti, ki bi bili baza znanja in rešitev za kakovostno staranje in življenje	za to ciljno populacijo jih ni
izvedenih več kot 10 projektov e-vključenosti	Delno	MVZT / MDDSZ, MK, MZ, MJU, SVLR, SVR	razpis za projekte, ki omogočajo in zagotavljajo čim višjo stopnjo e-vključenosti in e-dostopnosti	doslej do 2 projekta letno
ustvarjanje vsaj 2 rešitev in aplikacij temelječih na odprtih standardih in protokolih za starejše	Delno	MVZT / MJU, MŠŠ, MDDSZ	razpis za projekte odprte kode, ki so ciljno namenjeni starejšim in invalidom	za to ciljno populacijo jih ni

STANOVANJSKA POLITIKA IN PROSTORSKO PLANIRANJE

Cilj / naloga	Realizirano (da / ne / delno)	Nosilec / sodelujoči	Realizacija v strategiji predvidenih ukrepov/aktivnosti	Kazalci (izhodiščni podatek leto 2006)
<p>Dograditev sistema subvencioniranja najemnin na stanovanjskem področju z omilitvijo površinskega normativa za subvencioniranje enočlanskih gospodinjstev. Potrebna bo sprememb Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradni list RS, št. 14/04, 34/04 in 62/06)</p>	<p>DA</p>	<p>MOP</p>	<p>V februarju 2009 objavljena sprememba navedenega pravilnika, kjer se pri enočlanskih gospodinjstvih spreminja površina stanovanja za subvencioniranje neprofitne najemnine iz 30 m² na 40m². Sprememba ima največji učinek na starejše najemnike, ki po odselitvi otrok in smrti zakonca oz. partnerja, ostanejo sami v stanovanju.</p>	<p>Do povečane subvencionirane najemnine bo upravičeno cca 600 enočlanskih družin, ki jih praviloma predstavljajo starejši najemniki.</p>

PROMET

Cilj / naloga	Realizirano (da / ne / delno)	Nosilec / sodelujoči	Realizacija v strategiji predvidenih ukrepov/aktivnosti	Kazalci (izhodiščni podatek leto 2006)
1. Nadaljevanje širjenja ugodnih aranžmajev pri uporabi železniških storitev v potniškem prometu	delno	SŽ	Realiziran ukrep: <ul style="list-style-type: none"> – uvedba večjega popusta med vikendi (na podlagi izkaznice imajo imetniki 50% popust pri potovanjih z vlaki med vikendi) – promocijske akcije v sklopu sejma Tretje življenjsko obdobje) 	Število starejših in upokojencev, prepeljanih z vlaki v letu 2008, je večje za 17,3% v primerjavi z letom 2006
			Aktivnosti v teku: <ul style="list-style-type: none"> – uvedba nove kartice, s katero bodo imeli upokojenci in starejši še dodatne ugodnosti – širitev uporabe cenovno ugodnih ponudb pri potovanjih v tujino (na podlagi nove kartice) – pospešena promocija in info točke, prenova internetne strani prilagojene starejšim in upokojencem ter oseb z omejeno gibljivostjo 	Povečanje števila upokojencev in starejših z vlaki v okviru načrta
2. Posebne tehnične zahteve in ustrezne arhitekturne rešitve, prilagojene starejši populaciji	delno	SŽ	Aktivnosti v teku: <ul style="list-style-type: none"> – aktivnosti za nabavo novih voznih sredstev za potniški promet in aktivnosti 	Izboljšanje kakovosti storitev

			novogradnje železniških postajališč in postaj v smislu idejnih rešitev so v teku	
3. Povečati uporabo javnega potniškega prometa s strani starejših uporabnikov	delno	Ministrstvo za promet Direkcija RS za ceste Mestna občina Ljubljana SZ	<ul style="list-style-type: none"> - Dodatno usklajevanje avtobusnih in železniških vozniških redov - Dogovarjanja za vzpostavitev enotne vozovnice v JPP na območju mesta Ljubljane 	Izhodiščni podatek za leto 2006 ni na voljo
4. Povečanje varnosti starejših udeležencev v cestnem prometu	DA	Ministrstvo za promet Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Zveza združenje šoferjev in avtomehanikov	<ul style="list-style-type: none"> - Akcija Bodi preViden za večjo varnost pešcev, kjer so starejši primarna ciljna skupina, saj so med pešci najbolj ogroženi (kar 2/3 vseh umrlih pešcev v prometu je starejših nad 54 let). Kot nagrado je 1.200 starejših, ki so bili izžrebani, prejelo odsevne trakove. - Praktični prikaz nujnosti uporabe odsevnih predmetov v prometu s pomočjo posebnega rekvizita Vidko. Dogodki so se odvijali v Domovih za starejše, v sodelovanju z društvi upokojencev, četrtnimi in krajevnimi skupnostmi. - Sodelovanje na Festivalu za tretje življenjsko obdobje, kjer se predstavljajo aktivnosti, ki so namenjene starejšim: varnost pešcev, vpliv zdravil na vožnjo, preventivni pregledi oči, kondicijska in svetovalna vožnja za starejše voznike. 	Izhodiščni podatek za leto 2006 ni na voljo

<p>5. Ureditev prekrškov in določitev glob v zvezi z izvajanjem Uredbe (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (Besedilo velja za EGP).</p>	<p>Delno – v pripravi</p>	<p>Ministrstvo za promet SVZ</p>	<p>Priprava uredbe o izvajanju Uredbe(ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (Besedilo velja za EGP).</p>	<p>/</p>
---	---------------------------	----------------------------------	---	----------

OSEBNA IN DRUGA VARNOST STARIH LJUDI

Cilj / naloga	Realizirano (da / ne / delno)	Nosilec / sodelujoči	Realizacija v strategiji predvidenih ukrepov/aktivnosti	Kazalci (izhodiščni podatek leto 2006)
Informirati vse prebivalstvo, zlasti pa tretjo generacijo, o samozaščiti pred nasiljem ter ukrepanju v primeru nasilja (brošure in mediji).	da	MNZ/Policija	Policija je v okviru projekta "Ne pozabite na varnost", pripravila in brošuro z naslovom "Ne pozabite na varnost, želimo, da živite varno". Brošura je namenjena zlasti tretji generaciji (upokojemcem in drugim starejšim državljanom). V njej so informacije in napotila o samozaščitnem ravnanju in tudi ukrepanju v primeru nasilja. Skupaj z navedeno brošuro se delijo tudi letaki s podatki o vodji policijskega okoliša, na katerega se lahko starejši obrnejo v svojem okolju. Policija navedeno informacijsko gradivo deli tudi na različnih javnih prireditvah, okroglih mizah in predavanjih. Na Festivalih za 3. življenjsko obdobje, ki ga vsako leto prireja Zveza društev upokojemcev, pa predstavniki Policije javnost seznanjajo z različnimi pojavnimi oblikami kriminalitete in možnostmi njenega preprečevanja. Več informacij in podatkov o preventivni dejavnosti Policije in navedeni brošuri je možno dobiti tudi na spletnih straneh policije, in sicer http://www.policija.si/preventiva/osebnavarnost/pdf/NepozabiteNaVarnost V letu 2007 in 2008 je policija izvajala tudi posebni preventivni projekt "Nasilje nad starostniki". Ciljne skupine so bili varovanci domov za starejše, člani društev upokojemcev in drugi starejši občani ter izvajalci pomoči na domu, socialni delavci oz. delavci v domovih za starejše idr.	Navedena brošura je bila v prvem letu natisnjena v 15.000 izvodih, nato pa ponatisnjena leta 2005 in 2008 v 10.000 izvodih. Leta 2007 je bilo v projekt vključenih okoli 3.550 starejših oseb, leta 2008 pa okoli 5.000
Zagotoviti strokovno in učinkovito delo	da	MNZ /Policija	V tej zvezi poteka intenzivno sodelovanje med	

pristojnih organov in organizacij ter njihovo medsebojno povezanost in sodelovanje na vseh ravneh, vključno z vključitvijo nevladnih organizacij za preprečevanje nasilja nad starimi ljudmi v družini.			policijo in centri za socialno delo. Sodelovanje poteka tudi z drugimi organi, organizacijami in institucijami, katerih dejavnost je usmerjena k zagotavljanju večje varnosti oziroma k vzpodbujanju varnostnega, samoorganiziranja prebivalcev, vključno s preprečevanjem nasilja nad starejšimi.	
Preučiti, in če je potrebno, tudi spremeniti ter dopolniti zakonodajo, da postane učinkovita pri zaščiti žrtev nasilja in pregonu storilcev.	da	MNZ/Policija	V letu 2006 je bil 39.a člen ZPol (Ur. list RS št. 78/06, ZPol-F) dopoljen tako, da se prepoved približevanja lahko odredi tudi zaradi kaznivih dejanj (prej le zaradi prekrškov) z elementi nasilja v družini. Policija je aktivno sodelovala tudi pri pripravi Zakona o preprečevanju nasilja v družini (v veljavi od 1. 3. 2008) in podzakonskih predpisov, ki bodo še dodatno vplivali na preprečevanje nasilja in varnost starejših ljudi. V zvezi z žrtvami oziroma oškodovanci so bile v letu 2006 izdane Usmeritve za obravnavo oškodovancev kaznivih dejanj, s ciljem zagotavljanja njihove zaščite ter preprečevanja sekundarne viktimizacije.	
V večji meri uporabljati že uveljavljeni zakonski institut »prepoved približevanja« v primerih družinskega in drugega nasilja nad starejšimi.	da	MNZ /Policija	V skladu z 39.a členom ZPol je mogoče izreči ta ukrep, ko je podan utemeljen sum, da je oseba storila kaznivo dejanje (v nadaljevanju: KD) ali prekršek z elementi nasilja ali je bila zalotena pri takem KD ali prekršku in obstajajo razlogi za sum, da bo ogrozila življenje, osebno varnost ali svobodo osebe, s katero je ali je bila v bližnjem razmerju v smislu določb 224. člena kazenskega zakonika, kar policisti ugotovijo zlasti na podlagi dotedanjega grdega ravnanja kršitelja, iz okoliščin, ki jih policisti neposredno zaznajo ob prihodu na kraj dogodka, zbranih obvestil od žrtev ali prič in podatkov centra za socialno delo.	V letu 2006 jih je bilo izrečenih 281, v letu 2007 pa že 500. Trend naraščanja se je nadaljeval tudi v letu 2008, ko je bilo izrečenih 553 takšnih ukrepov
Poskrbeti za učinkovito sodelovanje ministrstev za delo, družino in socialne	da	MNZ/Policija	V MNZ oz. Policiji že sedaj zelo intenzivno in učinkovito sodelujemo z vsemi navedenimi	Do konca leta 2008 je bilo ustanovljenih

<p>zadeve, za šolstvo in šport, za zdravje, za notranje zadeve in za pravosodje pri preprečevanju in sankcioniranju nasilja nad starimi ljudmi, na lokalni ravni pa policije, centrov za socialno delo, civilnih organizacij tretjega sektorja in lokalne skupnosti.</p>			<p>ministrstvi, ki lahko kakorkoli pripomorejo k preprečevanju vsakršnega nasilja nad vsemi starostnimi kategorijami oseb. Iz predhodnih točk poročila je razvidno, da je sodelovanje najbolj uspešno na lokalni ravni, kjer vodje policijskih okolišev najbolj pristno in učinkovito sodelujejo s starejšimi ter tudi tako skrbijo za njihovo varnost. V skladu z 21. členom ZPol pa PP in PU sodelujejo z organi lokalnih skupnosti na področjih, ki se nanašajo na izboljšanje varnosti v lokalni skupnosti. V ta namen sporazumno ustanovljajo svete, sosvete, komisije ali druge dogovorjene oblike partnerskega sodelovanja (posvetovalna telesa).</p>	<p>153 takih posvetovalnih teles.</p>
--	--	--	--	---------------------------------------

TABELA 2: AKCIJSKI NAČRT ZA IZVEDBO NALOG IZ STRATEGIJE VARSTVA STAREJŠIH DO LETA 2010 - SOLIDARNOST, SOŽITJE IN KAKOVOSTNO STARANJE PREBIVALSTVA (od 37 do 62 strani)

Pregled predvidenih ukrepov in aktivnosti po področjih:

DELO IN ZAPOSLOVANJE

Zastavljeni cilji / naloge	Predvideni ukrepi / aktivnosti	Nosilec	Sodelujoči	Finančne posledice	Predvideni rok izvedbe
Povečati stopnjo zaposlenosti starejših oseb in povečati zaposljivost oseb iz ciljne skupine (osebe starejše od 50 let)	<p>Program subvencioniranega zaposlovanja težje zaposljivih skupin brezposelnih oseb <i>Zaposli.me</i>.</p> <p>Subvencija za samozaposlitev približno 2.000 osebam, iz sredstev OP RČV in integralnega proračuna, vključevanje že poteka.</p> <p>Program javnih del, ki je bil na Vladi RS potrjen za obdobje 2009-2010.</p> <p>Projekt zaposlovanja dolgotrajno</p>	MDDSZ	ZRSZ	<p>Načrtuje se 1.600 vključitev v letu 2009 in 1.650 v letu 2010, skupaj bo za ta program v letih 2009 in 2010 namenjeno 15,4 mio EUR,</p> <p>V program bo v letih 2009 in 2010 letno vključenih 3.900 brezposelnih oseb. Javni razpis za izbor programov javnih del v RS za leto 2009 je bil objavljen konec septembra 2008, tako je bilo možno vključevanje brezposelnih oseb v izbrane programe javnih del s 1. 1. 2009.</p> <p>V program bo v letu 2009 vključenih približno 500</p>	<p>Javni razpis je bil objavljen januarja 2009.</p> <p>Za program subvencije bo v letu 2009 namenjenih skupaj več kot 9 mio EUR</p> <p>Skupaj bo za izvajanje javnih del v letu 2009 namenjenih 20,3 mio EUR ter 22,3 mio EUR v letu 2010</p> <p>Za izvajanje programa bomo v obeh letih namenjenih približno 13,7</p>

	brezposelnih oseb.. Program <i>Pomoč na domu</i> ,			oseb ter približno 700 oseb v letu 2010 Vključitev približno 360 oseb.	mio EUR 6 mio EUR (naslednja 3 leta)
Povečati stopnjo zaposlenosti starejših oseb in povečati zaposljivost oseb iz ciljne skupine (osebe starejše od 50 let)	Izvajanje delavnice <i>Priprava na samozaposlitev</i> za približno 2.500 oseb.	MDDSZ	ZRSZ		Delavnica se bo nadaljevala na podlagi javnega naročila iz leta 2008
Povečati stopnjo zaposlenosti starejših oseb in povečati zaposljivost oseb iz ciljne skupine (osebe starejše od 50 let)	Spodbujanje fleksibilnih oblik zaposlovanja s subvencijo za krajši delovni čas.	MDDSZ	ZRSZ	Za program bo namenjeno 1 mio EUR,	Javni razpis, za obdobje dveh let, je bil objavljen v januarju 2009, predvidenih je 400 vključitev
Povečati stopnjo zaposlenosti starejših oseb in povečati zaposljivost oseb iz ciljne skupine (osebe starejše od 50 let)	Izvajanje subvencioniranja zaposlovanja prejemnikov denarne socialne pomoči v dosedanjem obsegu za približno. 400 vključitev,	MDDSZ	ZRSZ		Javni razpis bo objavljen marca 2009
Izdelava nacionalne Strategije aktivnega staranja s ciljem dviga stopnje zaposlenosti starejših (55-64 let) in večje vključenosti na trgu dela	Priprava nacionalnega programa za aktivno staranje za obdobje od leta 2006 do leta 2010	MDDSZ	MŠŠ, MZ, MOP, MF- glede na specifičnosti posameznih ukrepov	Aktivnosti se delno navezujejo na programe Aktivne politike zaposlovanja	Strategija aktivnega staranja bo dokončana junija 2009.

SISTEM POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

Zastavljeni cilji / naloge	Predvideni ukrepi / aktivnosti	Nosilec	Sodelujoči	Finančne posledice	Predvideni rok izvedbe
Modernizacija pokojninskega sistema oziroma z njim povezanih politik starajočemu se prebivalstvu in drugim neugodnim demografskim trendom z namenom zagotavljanja primernih in vzdržnih pokojnin	Sprememba predpisov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju	MDDSZ	Socialni partnerji, imenovane skupine strokovnjakov, ZPIZ	še niso znane (odvisno od obsega – cilj je vzdržen sistem)	leto 2011
Zagotovitev dolgoročne vzdržnosti sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja.	<ul style="list-style-type: none"> - ukrepi, s katerimi se povečuje število aktivnih in zmanjšuje število upokojenih oseb (ohranjanje ustreznega razmerja med aktivno in upokojeno generacijo) - transparentnost pokojninskega sistema - Razdeliti pravice iz pokojninskega sistema na pravice iz vplačanih prispevkov in, ki so socialne narave in se ne izplačujejo iz plačanih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje - spodbujanje večjega vključevanja v dodatno pokojninsko zavarovanje <p>povečanje vključenosti in višjih vplačil</p>	MDDSZ	Socialni partnerji, imenovane skupine strokovnjakov, ZPIZ	še niso znane (odvisno od obsega – cilj je vzdržen sistem)	leto 2011

DOLGOTRAJNA OSKRBA

Zastavljeni cilji / naloge	Predvideni ukrepi / aktivnosti	Nosilec	Sodelujoči	Finančne posledice	Predvideni rok izvedbe
Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve bosta v sodelovanju z Ministrstvom za finance, Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pripravili predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo in ga posredovali Vladi RS	<p>priprava predloga Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo</p> <p>vzpostavitev instituta osebnega pomočnika</p> <p>vpeljava novih izvajalcev socialno varstvenih storitev</p> <p>izvedba registracije izvajalcev za izvajanje dejavnosti dolgotrajne oskrbe</p>	MDDSZ	MZ, MF, ZZZS, ZPIZ	predvidene v Zakonu o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo	obdobje 2008 do 2013
povečati zmogljivosti negovalnih oddelkov bolnišnic ter dolgotrajne oskrbe v institucijah in na domu	priprava predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo	MZ, MDDSZ	MDDSZ, MF, ZPIZ, ZZZS	predvidene v Zakonu o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo	obdobje 2008 do 2013
ustanovitev novih negovalnih bolnišnic in paliativne oddelke v bolnišnicah	v obdobju 2008 do 2013 naj bi dobili v vsaki pokrajini vsaj eno negovalno enoto s paliativnim oddelkom in ustanovili vsaj pet negovalnih bolnišnic na območju celotne Slovenije	MZ	MDDSZ, MF, ZPIZ, ZZZS	predvidene v Zakonu o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo	obdobje 2008 do 2013

SOCIALNO VARSTVO

Zastavljeni cilji / naloge	Predvideni ukrepi / aktivnosti	Nosilec	Sodelujoči	Finančne posledice	Predvideni rok izvedbe
<p>Vzdrževati in razvijati obstoječe storitve socialnega varstva za starejše, skladno s cilji Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva, za obdobje 2006-10, zlasti:</p> <p>- širitev in posodabljanje institucionalnega varstva starejših;</p>	<p>Aktivnosti MDDSZ bodo usmerjene: k zagotavljanju večje ponudbe storitev, ki bodo starejšim omogočale, da bodo lahko dalj časa ostali v svojem okolju, k analizi vseh storitev socialnega varstva in pripravi usmeritev za nadaljnji razvoj storitev, spremembi metodologije o oblikovanju cen socialno varstvenih storitev, spremembi normativov in standardov, uvedbi enotnih standardov kakovosti.</p> <p>Aktivnosti po storitvah: posodabljanje obstoječe mreže, zmanjšanje števila neprimernih kapacitet, z razpisi za koncesije pa vzpodbujati predvsem modernizacijo storitve in inovativne pristope;</p>	MDDSZ	SSZS, ZDUS	<p>proračunska postavka 6195 – Investicijsko vzdrževanje socialno varstvenih zavodov (za leto 2009 na proračunski postavki predvidenih 235.634 EUR)</p> <p>proračunska postavka 7884 – Program mreže domov za starostnike (za leto 2009 na proračunski postavki predvidenih 5.774.286 EUR)</p>	do konca leta 2010

<p>- dograjevanje mreže kapacitet dnevnega varstva;</p> <p>-širjenje pomoči na domu;</p> <p>- širjenje sistema oskrbovanih stanovanj;</p> <p>- širjenje mreže izvajalcev sistema pomoči na daljavo.</p>	<p>Cilj je 0,3% vključitev starejših od 65 let v storitev; razvoj storitve bomo pospeševali z razpisi za koncesije, ki bodo vključevali tudi dnevno varstvo.</p> <p>Spremljati razvoj storitve, preveriti izvajanje finančnih obveznosti občin, posveti z občinami, spremembe standardov in normativov, sprememba metodologije o oblikovanju cen socialno varstvenih storitev.</p> <p>Spremljanje razvoja storitve, v sodelovanju z MOP bomo pristopili k spremembi pravilnika o oskrbovanih stanovanjih, pripravili predlog, da se oskrba v oskrbovanih stanovanjih uvrsti v javno mrežo, vzpodbujanje novih stanovanjskih oblik za starejše.</p> <p>-razvoj storitve po celotni Sloveniji z izvajanjem storitve preko enotnega Republiškega klicnega centra oz. drugih inovativnih oblik pomoči na</p>			<p>proračunska postavka 6848 – Zagotavljanje, vzdrževanje in oprema posebnih socialno varstvenih zavodov (za leto 2009 na proračunski postavki predvidenih 1.136.678 EUR)</p> <p>proračunska postavka 6195 – Centri za pomoč na domu, zagonski stroški (za leto 2009 na proračunski postavki predvidenih 41.001 EUR)</p>	
---	--	--	--	--	--

	daljavo.				
Vzpodbujati razvoj novih programov in pluralizirati izvajalce programov za kakovostno staranje in sožitje med generacijami.	<p>-zagotoviti enakomeren razvoj in dostopnost programov po celotni Sloveniji ;</p> <p>- vzpodbujati program ZDUS »Starejši za starejše«.</p> <p>-sofinanciranje programov socialnega varstva preko javnih razpisov, zlasti za spodbujanje mnogovrstnih sistemov organiziranega medgeneracijskega prostovoljstva, širjenje sodobnih oblik medgeneracijskega druženja, da bo leta 2010 zajelo 5% ljudi, starejših od 65 let</p> <p>- vzpodbujati razvoj prostovoljstva na 5% vključitev starejših od 65 let.</p> <p>-aktivno sodelovanje pri pripravi Zakona o prostovoljskem delu</p>	<p>MDDSZ</p> <p>MDDSZ</p> <p>MDDSZ</p>	<p>ZDUS in ostale NVO, lokalne skupnosti</p> <p>NVO</p> <p>NVO, Inštitut Antona Trstenjaka</p>	<p>cca. 410.000 EUR letno 10% povečanje vključenih letno</p> <p>proračunska postavka 4072 – Programi socialnega varstva, eksperimentalni in razvojni programi (za leto 2009 na proračunski postavki predvidenih 410.000 EUR)</p> <p>finančne posledice določene v pogodbi</p>	<p>tekoča naloga</p> <p>2009</p>
Poskrbeti za ustvarjanje novih socialnih znanj o starosti, staranju in sožitju generacij, ozaveščati celotno prebivalstvo o nalogah in možnostih za kakovostno staranje in sožitje med generacijami.	<p>sodelovanje in sofinanciranje Festivala za 3. življenjsko obdobje, ki bo v letu 2008 potekal pod naslovom: «Za strpno in socialno sožitje med generacijami»</p> <p>spodbujanje lokalnih skupnosti k ustanavljanju lokalnih akcijskih skupin za področje starejših</p> <p>javni razpisi, namenjeni sofinanciranju programov za starejše</p>	<p>MDDSZ</p>	<p>ZDUS</p>		

<p>Skrbeti za kakovostno staranje ljudi s posebnimi potrebami (invalidi, ljudje pod pragom revščine)</p> <p>Ohranjati tretjo generacijo v družbi z vključenostjo njenih velikih potencialov v skrb za lastno kakovostno staranje in sodelovanje z mlajšima generacijama</p>	<p>Sprejem akcijskega programa staranja in invalidnosti</p> <p>sodelovanje s predstavniki nevladnih organizacij pri pripravi dokumentov s področja starejših</p>	<p>MDDSZ</p> <p>MDDSZ</p>	<p>Invalidske organizacije, ZDUS in druge NVO</p> <p>ZDUS in ostale NVO</p>		<p>2009</p> <p>tekoča naloga</p>
---	--	---------------------------	---	--	----------------------------------

DRUŽINA

Zastavljeni cilji / naloge	Predvideni ukrepi / aktivnosti	Nosilec	Sodelujoči	Finančne posledice	Predvideni rok izvedbe
doseči uravnoteženost velikih skupin prebivalstva, zlasti med starejšimi od 65 let in mlajšimi od 15 let	aktivno sodelovanje v okviru Alliance for Families (Zavezništvo za družine) za oblikovanje skupnega evropskega portala o izmenjavi dobrih praks držav članic in predstavitvi ukrepov s pozitivnimi učinki, med drugim tudi o medgeneracijski solidarnosti in povezovanju	MDDSZ		ni finančnih posledic, razen prevodov gradiva za skupni evropski portal	2009, 2010
izboljšati pogoje za enakomernejšo porazdelitev skrbi za starejše družinske člane med vse vitalne člane družine ter okrepiti medgeneracijsko solidarnost v družini (z izobraževanjem, javno promocijo ...)	ukrep se uresničuje v okviru programov družinskih centrov, ki jih preko javnega razpisa v podporo družini v letu 2008 sofinancira MDDSZ - Direktorat za družino	MDDSZ		p.p. 4071-Programi v podporo družini (višina sredstev je odvisna od sprejetega proračuna za to p.p.)	2009, 2010
podpirati sprejem ukrepov za fleksibilnejši delavnik in večji učinek iz naslova pravice do skrajšanega delovnega časa, ne da bi zaposlena oseba izgubila socialno varnost zaradi nujno potrebne skrbi za ožjega družinskega člana	nadaljuje se spodbujanje in financiranje projekta »Družinam prijazno podjetje« za pridobitev certifikata, da podjetje uspešno izpolnjuje merila fleksibilnega prilagajanja delovnega in družinskega okolja	MDDSZ		proračunska postavka 4071- Programi v podporo družini (višina sredstev je odvisna od sprejetega proračuna za to proračunsko postavko)	2009, 2010

<p>spodbujati aktivno vključitev starejših ljudi v lokalne skupnosti oziroma v dejavnosti, kjer je njihov prispevek potreben in zaželen</p>	<p>ukrep se uresničuje v okviru programov družinskih centrov, ki jih preko javnega razpisa v podporo družini v letu 2008 sofinancira MDDSZ - Direktorat za družino</p>	<p>MDDSZ</p>		<p>proračunska postavka 4071- Programi v podporo družini (višina sredstev je odvisna od sprejetega proračuna za to proračunsko postavko)</p>	<p>2009, 2010</p>
---	--	--------------	--	--	-------------------

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Zastavljeni cilji / naloge	Predvideni ukrepi / aktivnosti	Nosilec	Sodelujoči	Finančne posledice	Predvideni rok izvedbe
zagotovitev podatkov o zdravstvenem stanju starejših oseb in njihovih potrebah, izvajanje raziskovalnega dela na področju zdravstvenega in socialnega varstva starejših ljudi, oblikovanje in izvajanje izobraževalnih programov s področja starosti in staranja	raziskave o zdravstvenem stanju starejših oseb in njihovih potrebah, pridobitev ustreznega števila zdravnikov za delo s starejšimi in razviti in vzpostaviti specializacijo iz gerontologije in geriatrije	MZ	MDDSZ, MF, ZZZS, ZPIZ, MŠŠ, MVZT Inštitut Antona Trstenjaka	finančne posledice določene v pogodbi med MZ in Inštitutom Antona Trstenjaka za dogovorjene vsebine, skladno s pogodbo	junij 2009 trajno
ohranjanje dejavnosti starejših na vseh področjih in povečevanje števila let, ki jih preživijo zdravi	koncept »zdravje v vseh politikah« kot eden ključnih ukrepov za ohranjanje in krepitev zdravja Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2008 do 2013 »zadovoljni uporabniki in izvajalci zdravstvenih storitev« (NPZV 08-13)	MZ	vsi resorji	finančne posledice bodo opredeljene v pogodbah	trajno
zmanjševanje razlik v zdravju starejših,	1. doseganje »zdrave starosti« in aktivnega načina življenja starejših v čim višja starostna leta; 2. specifični programi za krepitev zdravja starejših oseb in njihovo usposabljanje živeti z boleznijo (še posebej za sladkorne bolnike, srčno-žilnimi boleznimi, astmo in drugimi kroničnimi boleznimi) ter za zmanjšanje njihove	MZ	MDDSZ, MF, ZZZS, ZPIZ, MŠŠ, MVZT, Inštitut Antona Trstenjaka	finančne posledice bodo opredeljene v pogodbah	trajno

	<p>»odvisnosti« od zdravstvene službe, pri katerih bi morala biti v ospredju tudi aktivnejša vloga starejših oseb samih;</p> <p>3. potreba po širitvi dostopnosti do storitev zdravljenja in obravnave na domu ter na primarni ravni zdravstvene dejavnosti;</p> <p>4. potreba po ponovni vzpostavitvi geriatrične dejavnosti v Sloveniji</p>				
<p>daljše samostojno življenje v domačem okolju, dokler to želijo in zmorejo ob pomoči zdravstvene nege in storitev, ki jih potrebujejo.</p>	<p>priprava predloga Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo</p>	MZ	vsi resorji	<p>finančne posledice bodo opredeljene v pogodbah, sklenjene na podlagi Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo</p>	trajno
<p>celostno integrirano multidisciplinarno in interdisciplinarno oskrbo na domu ali v instituciji, ko starejši človek ni več sposoben samostojnega življenja</p>	<p>priprava predloga Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo</p>	MDDSZ	<p>MDDSZ, MF, ZZZS, ZPIZ, MŠŠ, MVZT</p> <p>v sodelovanju z Inštitutom Antona Trstenjaka</p>	<p>finančne posledice bodo opredeljene v pogodbah, sklenjene na podlagi Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo</p>	trajno

VZGOJA IN ŠOLSTVO

Zastavljeni cilji / naloge	Predvideni ukrepi / aktivnosti	Nosilec	Sodelujoči	Finančne posledice	Predvideni rok izvedbe
seznanjanje mlade generacije z značilnostmi staranja, starajoče se družbe ter znanji za kakovostno medgeneracijsko sožitje	izdelava dokumenta "Koncept vključevanja vsebin medgeneracijskega sožitja"	MŠŠ	Andragoški center Slovenije	10.000 EUR (LDN)	do konca leta 2009
pridobitev socialnih kompetenc za medgeneracijsko sožitje	nadaljnje strokovno izobraževanje učiteljev	MŠŠ	Zavod za šolstvo, Center za poklicno izobraževanje, Andragoški center Slovenije	Sredstva ESS	2008 – 2011
	Program profesionalnega usposabljanja Medgeneracijsko sožitje je del triletnega projekta Profesionalno usposabljanje strokovnih delavcev v VIZ na področju socialnih in državljskih kompetenc.	Pedagoška fakulteta Ljubljana		135.000,00 EUR	2008-2011
	priprava ustreznih didaktičnih materialov in pripomočkov za učitelje in učence	MŠŠ	Zavod za šolstvo, Center za poklicno izobraževanje, Andragoški center Slovenije Pedagoški inštitut vzgojno-izobraževalni zavodi ,nevladne organizacije	nacionalni proračun, v okviru letnih delovnih načrtov javnih zavodov, ESS	triletni razpisi (2008-2010)
		MŠŠ			31. 10.2010

	Izvajanje ESS projektov na temo aktivnega/usmerjenega/kreativnega preživljanja prostega časa in medgeneracijskega sožitja		TŠC Nova Gorica Ekonomška šola Kranj ŠC Slovenj Gradec – Gimnazija	Vrednost vsake mreže je 102.000 (skupno 306.000)	
uveljavljanje vseživljenjskega učenja	razpis za digitalno opismenjevanje starejših (upokojenci in starejši nad 65 let) razpisi za izvajanje neformalnih izobraževalnih programov in računalniškega usposabljanja	MŠŠ	javne in zasebne izobraževalne organizacije, nevladne organizacije in društva	sredstva ESS in nac, proračuna skupaj: 1 mio EUR vsa sredstva razpisa 5,5 mio EUR, za starejše predvideno približno 2 mio EUR	do 31.8.2009 2010-2013

KULTURA IN INFORMIRANJE

Zastavljeni cilji / naloge	Predvideni ukrepi / aktivnosti	Nosilec	Sodelujoči	Finančne posledice	Predvideni rok izvedbe
omogočiti enake možnosti dostopa do knjižnic in njihovih storitev za vse prebivalce Slovenije.	<p>kar najboljša ponudba knjižničnega gradiva v knjižnicah vseh vrst, ponudba informacij in storitev, ki so osredotočene na kulturne, izobraževalne, informacijske in socialne potrebe okolja, na informacijsko opismenjevanje in podporo vseživljenjskemu učenju; zagotavljanje prostorskih možnosti in opreme za uporabo gradiva za vse generacije</p> <ul style="list-style-type: none"> – povečanje deleža uporabnikov knjižnic v celotni populaciji v naslednjem srednjeročnem obdobju, zlasti povečanje deleža odraslih prebivalcev – intenzivnejše informiranje uporabnikov o kvalitetni literaturi, – rast izposoje in uporabe gradiva, predvsem strokovnega in zahtevnejšega leposlovnega v tiskani in elektronski obliki, – razvoj oziroma obvladovanje slovenskega jezika in informacijske pismenosti (poudarek na izobraževanju uporabnikov vseh generacij za rabo knjižničnih gradiv in storitev), – posebna skrb namenjena financiranju promocijskih in izobraževalnih projektov, ki bodo izboljševali bralno kulturo, 	MK	javni zavodi na področju knjižnične dejavnosti, občine ustanoviteljice	sredstva v okviru proračunskih postavk za financiranje programov javne službe in projektov	postopoma do leta 2010

	poznavanje slovenskega jezika in informacijsko pismenost uporabnikov vseh generacij				
omogočiti večjo dostopnost muzejskega gradiva za dvig splošne prepoznavnosti pomembnih kulturnih vsebin in predmetov (spomenikov) kulturne dediščine v javnosti, povečati število manjšinskih in ranljivih skupin (invalidov, starejših) med muzejskimi obiskovalci.	<p>Učinkovitejše prepoznavanje posameznih skupin uporabnikov in uspešnejše predstavitve kulturnih vsebin v javnosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> – spodbujanje sodelovanja s prostovoljci, – usmerjanje v predstavitve projektov z vsebinami, ki bodo interdisciplinarne in (politično ter gospodarsko) aktualne, – izboljšati fizično dostopnost do muzejev in pripraviti projekte za predstavitve premične kulturne dediščine, namenjene gibalno in senzorno oviranim osebam in starejšim – razširiti predstavitve kulturne dediščine zunaj ustanov (tj. neposredno med uporabniki). 	MK	javni zavodi na področju premične kulturne dediščine, univerza za tretje življenjsko obdobje, nevladni sektor na področju premične kulturne dediščine	sredstva v okviru proračunskih postavk za financiranje programov javne službe in projektov	postopoma do leta 2010
izboljševanje pogojev za socialno vključevanje tudi tistih, ki so zaradi manjšinske ali oviranosti v izhodiščno neenakem položaju kot večina prebivalstva	<p>boljša družbena integracija (vključevanje ob ohranjanju posebnosti), socialna kohezija in aktivacija ustvarjalnih zmogljivosti oziroma motivacija za kulturno delovanje in ustvarjalnost tudi tistih, ki so zaradi manjšinske ali oviranosti v izhodiščno neenakem položaju kot večina prebivalstva, boljša splošna naravnost k razvojnim družbenim ciljem.</p> <p>- izvajanje analiz o dostopnosti javne kulturne infrastrukture za</p>	MK		sredstva v okviru proračunskih postavk za financiranje programov javne službe in projektov	postopoma do leta 2010

	<p>jezikovne izbire</p> <p>poskusi z govorno sinhronizacijo tujih filmov.</p> <p>- postopna pomnožitev "poskusov" z uspešnicami za odrasle, ne le za otroke</p>				
<p>razvijanje bralne in pripovedovalne kulture ter kulture dialoga</p>	<p>- delovanje bralnih krožkov (za odrasle), bralne značke (za šolarje), ure pravljic v vrtcih in knjižnicah, igralski recitali, pogovori s pisatelji na osnovnih in srednjih šolah, usposabljanje za sodelovanje pri okroglih mizah in debaterskih tekmovanjih, moderiranje spletnih forumov.</p>	<p>MŠŠ, MK</p>	<p>Andragoški center Slovenije, bralna društva, vodstva vrtcev in šol, založbe, učitelji slovenščine, upravljavci nagradnih skladov (npr. kresničik, Veronikina nagrada)</p>	<p>sredstva v okviru proračunskih postavk za financiranje programov javne službe in projektov</p>	<p>trajno</p>

ZNANOST IN RAZISKOVANJE

Zastavljeni cilji / naloge	Predvideni ukrepi / aktivnosti	Nosilec	Sodelujoči	Finančne posledice	Predvideni rok izvedbe
do leta 2010 povečati delež uporabnikov interneta, starih nad 55 let na 30% (trenutno delež uporabnikov v tej starostni skupini je 14 %)	izvajanje projektov računalniškega opismenjevanja	MVZT	MDDSZ, MJU	2.000.000,00 EUR	2009 - 2010
index digitalne ločnice pod 40 (digitalna ločnica ima trenutno index 54)	infrastruktura javno dostopnih točk	MVZT	MJU	150.000,00 EUR	2008 - 2010
sofinanciranje vsaj 50 inovativnih projektov (trenutno ni sofinanciranja inovativnih projektov)	E-storitve in E-vsebine	MVZT	SVLR	15.000.000,00 EUR	2008 - 2012
razviti več kot 10 storitev za oskrbo na domu (razvita je le tehnologija)	storitve v Domu IRIS	MVZT	MDDSZ, MZ	100.000,00 EUR	2009 - 2012
vsaj 3 izvedeni projekti e-zdravja (trenutno le na nivoju dokumentov)	projekti e-zdravja	MVZT	MZ	200.000,00 EUR	2009 - 2012
razviti vsaj 5 e-gradiv (razvito 1 e-gradivo za e-upravo)	E-gradiva za informacijsko družbo	MVZT	MJU	150.000,00 EUR	2009 - 2010

sofinanciranje do 10 ciljno-raziskovalnih projektov	ciljno – raziskovalni projekti	MVZT	SVR	200.000,00 EUR	2008 - 2010
vsaj 2 nova centra odličnosti za starejše in invalide	Centri odličnosti	MVZT	SVR	1.000.000,00 EUR	2009 - 2012
izvedenih več kot 10 projektov e-vključenosti (doslej do 2 projekta letno)	projekti e-vključenosti	MVZT	MDDSZ, MK, MZ, MJU, SVLR, SVR	100.000,00 EUR	2009 - 2012
ustvarjanje vsaj 2 rešitev in aplikacij temelječih na odprtih standardih in protokolih za starejše	Projekt odprte kode	MVZT	MJU, MŠŠ, MDDSZ	200.000,00 EUR	2009-2010

STANOVANJSKA POLITIKA IN PROSTORSKO PLANIRANJE

Zastavljeni cilji / naloge	Predvideni ukrepi / aktivnosti	Nosilec	Sodelujoči	Finančne posledice	Predvideni rok izvedbe
Dosledno se bo izvajala vsa že sprejeta zakonodaja, ki se nanaša na graditev objektov, zlasti Pravilnik o minimalnih tehničnih zahtevah za graditev oskrbovanih stanovanj za starejše ter o načinu zagotavljanja pogojev za njihovo obratovanje.	Zaenkrat izkušnje v praksi ne kažejo potrebe po spremembah in dopolnitvah obstoječe zakonodaje.	MOP	/	/	/
Ministrstvo za okolje in prostor ocenjuje, da je izvajanje Strategije varstva starejših in akcijskega načrta za izvedbo nalog iz Strategije varstva starejših do 2010 ustrezno normativno podprto z določbami Stanovanjskega zakona o vrstah stanovanjskih stavb in subvencioniranju najemnin v namenskih najemnih stanovanjih. Za izvajanje strategije varstva starejših sta pomembna na podlagi Stanovanjskega zakona sprejeta Pravilnik o minimalnih tehničnih zahtevah za graditev oskrbovanih stanovanj za starejše ter o načinu zagotavljanja pogojev za njihovo obratovanje in Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem. Izrecno podpora strategiji udejanja tudi Zakon o graditvi objektov in na njegovi podlagi izdan Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavb. Zastavljeni cilji in naloge na stanovanjskem področju, vezane na izvajanje Strategija varstva starejših do 2010, po našem prepričanju ne zahtevajo nekih normativnih posegov. Izvajanje sprejetih ciljev ima potrebno normativno podlago tudi glede postopka zamenjav stanovanj ter rentnega odkupa					

<p>stanovanj. V zvezi z omenjenim, to je odločanjem starejših za zamenjavo stanovanja, kakor tudi v zvezi z obročno prodajo lastnega stanovanja, gre za dolgoročne cilje. Le-ti pa so vpeti v dogajanje na nepremičninskem trgu in zaenkrat še ne predstavljajo pomembnejšega načina razreševanja stanovanjskih situacij starejše populacije.</p>					
---	--	--	--	--	--

PROMET

Zastavljeni cilji / naloge	Predvideni ukrepi / aktivnosti	Nosilec	Sodelujoči	Finančne posledice	Predvideni rok izvedbe
nadaljnje širjenje ugodnih aranžmajev pri uporabi železniških storitev v potniškem prometu	<p>z namenom spodbujanja potovanj na izlete z vlaki po Sloveniji bo realizirana promocijska akcija v sklopu Festivala za tretje življenjsko obdobje s ciljem informiranja potencialnih uporabnikov, ki bodo imeli ob nakupu nove izkaznice možnost izrabe promocijskih potovanj</p> <p>načrtuje se uvedba nove kartice, s katero bodo imeli upokojnenci in starejši še dodatne ugodnosti</p> <p>širitev uporabe cenovno ugodnih ponudb v sodelovanju s tujimi železniškimi podjetji s ciljem vzajemnega priznavanja kartic ugodnosti za starejše in primerljivosti s tovrstnimi ponudbami v okviru EU</p> <p>ustrezna promocija in informativne točke, prenova internetne strani, kjer bo posebna stran namenjena potovanjem starejših in upokojencev ter tudi oseb z omejeno gibljivostjo</p>	Slovenske železnice, d.o.o	<p>društva upokojencev</p> <p>avstrijske železnice in druge železniške uprave</p>	<p><u>Stroški:</u> Promocija in spletna stran: 15.000 EUR/letno Tiskanje PVC kartic: 50.000 EUR (samo ob izdaji kartic, torej ne gre za vsakoletni strošek, saj bodo kartice veljale več let)</p> <p><u>Prihodki:</u> Aktivnosti bodo vplivale na povečanje obsega dela in transportnih prihodkov, in sicer se bo do 2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> - število potnikov-starejših in upokojencev povečalo za 10% (oz. za 30.000) - iz tega naslova se bodo prihodki povečali za 70.000 EUR 	<p>junij - oktober 2008</p> <p>2009</p> <p>dogovori v teku (predvidoma leta 2009)</p> <p>prenova spletne strani v pripravi (predvidoma leta 2009)</p>

posebne tehnične zahteve in ustrezne arhitekturne rešitve, prilagojene starejši populaciji,	upoštevane pri nabavi novih voznih sredstev potniškega prometa pri novo zgrajenih železniških postajališčih in postajah bodo upoštevana načela dostopnosti za starejšo populacijo in oseb z omejeno mobilnostjo (standardna dvignjena višina peronov 550 mm)	MZP		investicija v nova vozna sredstva potniškega prometa znaša 134 mio EUR (brez DDV), vsa vozna sredstva bodo nizkopodna in s tem prilagojena lažji dostopnosti starejšim do leta 2010 bo strošek v izgradnje novih peronov predvidoma znašal 1 mio EUR, peroni bodo prilagojeni starejši populaciji <u>opomba:</u> upoštevani so stroški celotnih investicij v nova vozna sredstva in nova postajališča (infrastrukturo) za potrebe vseh segmentov potnikov in ne le za starejše	od leta 2010 oz. 2011 dalje novogradnje železniških postajališč in postaj od leta 2009 dalje.
povečati uporabo javnega potniškega prometa s strani starejših	promocija JPP, izboljšanje informiranja javnosti o možni uporabi JPP (vozni redi), uskladitev voznih redov, vpeljava sistema enotne vozovnice, poenotenje tarifne politike oziroma cen vozovnic (primerne cene vozovnic za različne strukture prebivalcev) izboljšati kvaliteto storitev, primerna cenovna politika	MZP		7,2 MIO EUR	leta 2012
varnost starejših v cestnem	medijska kampanja za večjo	MZP	občinski SPV,	180.000, 00 EUR	vsako leto od 1.10 do

prometu	varnost pešcev projekt "Bodi Previden" (ciljna skupina so pešci nad 65 let, kot najbolj ogrožena starostna skupina)		Policija, Organizacije civilne družbe (AMZS, ZZŠAM)		15.11. in nato od 15.1. do 20. 2 naslednje leto (jesen in zima, ko je daljši temni del dneva)
Ureditev prekrškov in določitev glob v zvezi z izvajanjem Uredbe (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (Besedilo velja za EGP)	Priprava uredbe o izvajanju Uredbe(ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (Besedilo velja za EGP)	MZP	SVZ	Ni finančnih posledic (<u>opomba</u> : ker so predvidene kazni, bo v primeru kršitev prišlo do priliva denarja v proračun RS iz naslova plačanih kazni)	1.1.2010

OSEBNA IN DRUGA VARNOST STARIH LJUDI

Zastavljeni cilji / naloge	Predvideni ukrepi / aktivnosti	Nosilec	Sodelujoči	Finančne posledice	Predvideni rok izvedbe
nadaljevanje projekta "Ne pozabite na varnost"	ponatis brošure "Ne pozabite na varnost, želimo, da živite varno" in obiski domov za starejše občane ali posameznih starejših občanov na njihovih domovih	Policija (PU, PP, VPO)	MDDSZ in vodstva domov za starejše občane ter starejši občani, Uprava za zaščito in reševanje povesod – varnost pred velikimi nesrečami	v okviru že načrtovanih in dodeljenih proračunskih sredstev za Policijo, ki so namenjena za preventivo	do konca leta 2009 ali 2010
preprečevanje nasilja nad starejšimi s specializacijo policistov, ki se ukvarjajo z žrtvami nasilja v družini	izvedba usposabljanj policistov za preprečevanje in preiskovanje kaznivih dejanj s področja nasilja v družini in usposabljanje novih multiplikatorjev	Policija (UKP GPU in UUP GPU)	MZ, MŠŠ, MDDSZ in lokalnimi skupnostmi	v okviru načrtovanih in dodeljenih proračunskih sredstev za Policijo	do leta 2010
projekti in učne delavnice na temo varnosti	sodelovanje pri organizaciji in izvedbi delavnic	Policija	MDDSZ in vodstva domov za starejše občane ter starejši občani	ostanejo v okviru že načrtovanih in dodeljenih proračunskih sredstev za Policijo	do konca leta 2009
udeležba na Festivalu za 3. življenjsko obdobje	sodelovanje na festivalu in s prispevki seznaniti udeležence s problemom nasilja nad starejšimi ter preventivnimi aktivnostmi v tej zvezi.	Zveza društev upokojencev Slovenije	Policija (GPU, PU, PP)	ostanejo v okviru že načrtovanih in dodeljenih proračunskih sredstev za Policijo, ki so namenjena za preventive	ob izvedbi festivalov v letu 2009, in 2010
priprava podzakonskih aktov na podlagi Zakona o preprečevanju nasilja v družini (ZPND)	sodelovanje pri pripravi	MDDSZ	predstavniki Policije	finančnih posledic še ni mogoče opredeliti	za posamezni akt določen v ZPND

Svet na podlagi dosedanjega dela ocenjuje, da bi bilo njegovo delo lahko uspešnejše, če bi imel večjo možnost spremljanja in nadzora izvajanja ciljev v resornih ministrstvih.

S ciljem, da pospešimo uresničevanje Strategije varstva starejših do leta 2010 in omogočimo večjo podporo pri izvajanju nalog Sveta, predlagamo Vladi RS sprejem naslednjih

SKLEPOV:

- Vlada RS se seznanila s poročilom o realizaciji nalog Strategije varstva starejših, sprejete za obdobje 2006 do 2010.
-
- Vlada RS sprejme Akcijski načrt nalog pristojnih ministrstev do izteka Strategije varstva starejših leta 2010.
- Vlada RS zadolžuje ministre naslednjih pristojnih ministrstev: Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za promet, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, da zagotovijo spremljanje Akcijskega načrta in upoštevanje ciljev Strategije v okviru svojega delovnega področja.
- Vlada RS zadolžuje pristojna ministrstva, da pred posredovanjem zakonov na vlado pridobijo stališče Sveta za solidarno sožitje in za kakovostno staranje prebivalstva v Sloveniji o usklajenosti gradiva zakonov s Strategijo varstva starejših.
- Vlada RS zadolžuje Svet za pripravo letnih poročil o izvajanju nalog Strategije varstva starejših, do konca februarja za vsako preteklo leto;
- Vlada RS zadolžuje Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve za začetek postopkov za pripravo Strategije za obdobje 2011-2015, ki bo temeljila na analizi stanja. Rok za obravnavo na vladi je 30. september 2010;
- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve bo z ustrežno organizacijo in kadrovske zasedbo zagotovilo izvajanje strokovnih, administrativnih in organizacijskih nalog Sveta in spremljanje izvajanja Strategije varstva starejših.